

LOUISE PENNY

KUOLETTAVA
KERTOMUS



BAZAR

LOUISE PENNY

KUOLETTAVA
KERTOMUS

Suomentanut Timo Korppi

BAZAR



Suomentanut Timo Korppi
Englanninkielinen alkuteos *The Brutal Telling*
Copyright © Louise Penny 2009
The moral right of the author has been asserted.

'The Bells of Heaven' by Ralph Hodgson used with
permission of Bryn Mawr College.

Excerpts from *Morning in the Burned House* by Margaret
Atwood © Margaret Atwood 1995. Used with permission of
McClelland & Stewart Ltd, the Houghton Mifflin Company
and Curtis Brown Ltd, London.

Excerpt from 'Gravity Zero' from *Bones* by Mike Freeman
© Mike Freeman 2007. Used with permission of the author.

Kannen suunnittelu Perttu Lämsä

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-376-024-0

Taitto Jukka Iivarinen / Vitale
Painettu EU:ssa

*Omistettu kansainväliselle eläinsuojelujärjestölle
SPCA:lle ja sen toimipisteelle Monteregeissä,
ja kaikille ihmisille joiden tekee mieli
saada 'Taivaan Kellot soimaan'.
Ja Maggielle, joka lopultakin antoi pois koko sydämensä.*

”KAIKKIKO? JA LAPSET MYÖS?” Hänen huokauksensa hukkuu takkatulen rätinä. ”Tapettu?”

”Pahempaa.”

Huoneeseen laskeutui hetken hiljaisuus. Sen sylissä hän ehti kuvitella mielessään kaikki kauheudet, jotka saattoivat olla vielä pahempaa kuin tapetuksi tuleminen.

”Jossakin tässä lähellä?” Hän tunsu väristyksiä selkäpiissään kuvitellessaan jonkun hirvityksen hiipivän metsän läpi ja heitä kohti. Vaistomaisesti hän katsahti ympärilleen melkein kuin odottaen, että ikkunan läpi illan pimeyden keskeltä sisään tuijottaisi pari punaisia silmiä.

”Ihan joka paikassa. Kai olet nähnyt niitä valoja yötaivaalla?”

”Luulin, että ne ovat revontulia.” Vaaleanpunaisesta vihreän kautta valkoiseen kiirehtivät taivaan tulet tähtien kimmallusta vasten. Kuin ihmeelliset, elävät olennot, hohtavina ja alati muotoaan muuttavina. Ja tulossa lähemmäs.

Olivier Brulé antoi katseensa laskeutua, kun ei enää kesännyt katsoa ahdistuneita, hullun kiiltoisia silmiä häntä vastapäätä. Hän oli joutunut kertaamaan tätä tarinaa jo iäisyyden ja yritti vakuuttaa itselleen, ettei se ollut tosi. Se oli myytti, tarina tuhannesti kerrottu ja kerrattu, yhä uudelleen väritetty. Lukemattomien takkatulien äärellä, kuten senkin joka heidän edessään hehkui.

Se oli tarina. Ei enempää, ei vähempää. Siis harmiton.

Mutta tässä yksinkertaisessa hirsimökissä, keskellä Quebecin erämaita se tuntui joltakin paljon suuremmalta. Jopa Olivier itse uskoi niin. Ehkä siksi, että Erakko itse näytti selvästi siihen uskovan.

Vanha mies istui nojatuolissaan kivistä muuratun takan toisella laidalla ja Olivier toisella. Olivier tuijotti tuleen, joka oli palanut tulisijassa jo yli vuosikymmenen putkeen. Sitä ei päästetty hiipumaan, se suhahteli ja räiskyi arinan päällä ja loi pehmeää valoa hirsimökin hämärään. Erakko kohenteli sitä yksinkertaisella hiilihangolla ja sai kipinäpilven pyrähtämään hormiin ja sitä kautta yötaivaalle. Kynttilän valo heijastui kiiltelevistä pinnoista, kuten silmistä, osuessaan niihin.

”Ei kestä enää kauan.”

Erakon silmät hehkuivat kuin sulamispistettään lähestyvä kuuma metalli. Hän nojautui eteenpäin kuten niin monesti ennenkin, kun tarina oli kerrottu loppuun.

Olivier antoi katseensa kiertää ympäri tupaa. Sen pimeyttä rikkoivat elävien kynttilöiden lepattavat liekit, jotka loivat ympärilleen uskomattoman irvokkaita varjokuvia. Yö näytti hiipineen sisään hirsien halkeamista ja peittäneen heidät vaippaansa, tunkeutuen nurkkiin ja ryömien jopa sängyn alle. Monet alkuperäisheimot uskoivat, että paha asui tuvan nurkissa ja siksi he suosivat pyöreitä, nurkattomia asumuksia. Eivät siis hallituksen heille osoittamia nelikulmaisia koteja.

Olivier ei itse uskonut pahuuden pesivän nurkissa. Ei elävässä elämässä, eikä ainakaan päiväsaikaan. Mutta Erakon tuvan nurkissa epäilemättä oli salaisuuksia, joista vain isäntä itse oli tietoinen. Ja ne olivat sellaisia salaisuuksia, jotka saivat Olivierinkin sydämen pamppailemaan.

”Jatketaan vain”, hän henkäisi ja yritti pitää äänensä tyynenä.

Oli jo myöhä ja Olivierilla oli parinkymmenen minuutin matka metsän läpi Three Pinesiin. Reitti oli hänelle

tuttu jopa yön pimeydessä koska hän kulki sen pari kertaa kuukaudessa.

Ja vain pimeydessä, koska heidän keskinäinen suhteensa heräsi henkiin vain yön laskeutuessa.

He siemailivat teetä. Aittoa Orange Pekoeta, jonka Olivier tiesi kuuluvan vain Erakon arvovieraille. Ei niin, että muita olisi hänen luonaan käynytkään.

Mutta nyt oli tarinan aika. Molemmat kumartuivat liikkemäs tulta. Elettiin syyskuun alkua ja yön myötä sisään oli hiipinyt ilman viileys.

”Mihin minä jäinkään? Joo, nyt minä muistankin.”

Olivierin kädet puristuivat vielä tiukemmin mukin lämpimien kupeiden ympärille.

”Se karmea joukko tuhosi kaiken mitä sen tielle sattui. Kaiken vanhan ja jopa uudemman. Kaikesta tehtiin selvää, paitsi...”

”Paitsi?”

”Yhdestä pienestä kylästä. Niin laakson kätköissä, ettei se julma armeija ollut sitä vielä havainnut. Mutta havaitsee hetken päästä ja sen mahtava johtaja pysähtyy joukkonsa etunenässä. Hän on valtavan iso, pitempi kuin pisin puu ja pukeutunut sotisopaan, joka on tehty kivistä, sitkeistä raakun-kuorista ja luista.”

”Kaaos.”

Sana kuului vain kuiskauksena ja katosi saman tien pimeyteen kyyristyen nurkkaan odottamaan.

”Kaaos. Ja Raivo. Taudit. Nälänhätä. Epätoivo.” Tuntui kuin hän olisi nähnyt silmiensä edessä ihmisten teurastamisen ja täystuhon. Nähnyt miehet, naiset ja lapset pakene-massa armotonta, sielutonta tuhojoukkoa.

”Mutta mikä se oli? Mikä saattoi olla niille niin tärkeää, että sen takaisin saamiseksi oli tuhottava kaikki mikä tielle sattui?”

Olivier yritti pitää katseensa vakaana, kiinnittyneenä uurteisiin kasvoihin eikä eksyneenä tuvan pimeyteen. Eikä varsinkaan nurkkaan, jossa molemmat tiesivät sen odottavan surkean pienessä juuttikangaspussissa.

Erakko näytti kuitenkin lukevan hänen ajatuksensa ja Olivier huomasi kuinka pahanilkinen virnistys levisi vanhan miehen kasvoille. Vain kadotakseen saman tien.

”Ei armeija sitä takaisin halua.”

Molemmat saattoivat nyt nähdä, kuinka pelottavan armeijan takana väijyi se, jota Kaaoskin kauhistui. Asia, joka työnsi edellään Epätoivoa, Tauteja ja Nälänhätää. Vain yksi päämäärä oli selvä. Ottaa selville mitä niiden Herralta oli ryöstetty.

”Pahempaa kuin täystuho.”

He puhuivat nyt niin hiljaisella äänellä, että se kuului tuskin maanpinnan yläpuolelle. Kuin salaliittolaiset kun yhteinen asia oli jo tuhoon tuomittu.

”Kun armeija lopulta löytää sen mitä etsii, niin se pysähtyy. Ja vetäytyy. Sen jälkeen saapuu kauheuksista kauhein.”

Mökin ulkopuolella pimeydestä kuului kojoottilauman ulvontaa. Niillä oli saalis näköpiirissä.

Myytti, juuri siitä oli kyse, Olivier vakuutteli itselleen. Pelkkä tarina. Hän vilkaisi vielä kerran hiipuvaan hiillokseen, ettei olisi joutunut näkemään kauhua Erakon kasvoilla. Sen jälkeen hän vilkaisi kelloaan ja joutui kääntämään sen lasia kohti hiilloksen hehkua erottaakseen ajan. Puoli kolme aamulla.

”Kaaos on tulossa, vanha veikko, eikä sitä pidättele mikään. On sitä pitkään odotettukin, mutta pian se on täällä.”

Erakko nyökkäsi, silmät reumasta vetistäen ja takan tuprahdusten ärsyttämänä tai jostakin muusta syystä. Olivier nojautui taaksepäin ja yllättyi tajutessaan, että hänen 38-vuotiasta kehoaan särki. Vasta nyt hän huomasi

istuneensa jännityksestä jäykkänä koko kauhistuttavan tarinan ajan.

”Olen pahoillani, mutta alkaa olla jo myöhä ja Gabri saattaa olla huolissaan. Minun on parasta lähteä nyt.”

”Nytkö jo?”

Olivier nousi ja pumppasi kylmää, kirkasta vettä emaloituun keittiön pesuvatiin, jossa huuhtaisi kuppinsa. Sen jälkeen hän kääntyi takaisin tupaan päin.

”Tulenhan minä taas pian takaisin”, hän naurahti.

”Kuule, minäpä annan sinulle jotakin”, erakko henkäisi ja katseli ympärilleen mökissä. Olivierin katse nauliutui nurkkaan, jossa pieni juuttikankainen pussi oli näkyvässä. Pussin suu oli narulla suljettu.

Erakon suusta kuului naurun kiherrystä. ”Joku päivä vielä, Olivier. Joku päivä mutta ei vielä tänään.”

Erakko siirtyi takan käsin kivistä veistetyyn reunuksen äärelle ja poimi sen päältä pienen nytyin ja nosti sen vaaleatukkaisen vieraansa silmien eteen.

”Tässä on tuomisistasi”, mies sanoi ja viittasi pöydälle ilmestyneisiin säilykepurkkeihin, juustoon ja maitoon, kahviin ja teeheon sekä leipään tiskipöydällä.

”Älähän nyt, mielellänihän minä tuliaisia toin”, Olivier vastusteli, mutta he molemmat tiesivät, että vastustelu kuului näytelmän juoneen ja lopulta hän ottaisi Erakon tarjouksen vastaan. ”*Merci*”, Olivier huikkasi vielä ovelta.

Mökin läheisessä metsässä kävi raivokas rytinä, kun joku saaliseläin yritti paeta kohtaloaan ja kojootit hännillään sinetöidäkseen sen.

”Olehan varovainen”, vanha mies toivotteli ja tähyili paikaisesti yötaivaalle. Vielä ennen kuin sulki mökin oven, hän kuiskasi viimeisen sanan, jonka kaiun metsän syli nopeasti nielaisi. Olivier ei voinut olla ihmettelemättä toimiko Erakko vastoin vakaumustaan ja mutisi rukouksen ovea vasten

nojaillessaan. Ovi oli paksu, mutta mahtoikohan olla tarpeeksi paksu.

Hän ei voinut olla ihmettelemättä, uskoiko vanha mies oikeasti tarinaa pelottavasta ja julmasta armeijasta, Kaaoksen tulosta ja sen myötä kaikkien kauheuksien rynnäköstä. Armotomasta, pysäyttämättömästä. Nurkan takana jo vaanivasta.

Ja sitä, että noiden kaikkien kauheuksien takana odotti vielä jotakin sanoin kuvaamatonta.

Hän ei voinut olla ihmettelemättä uskoisiko Erakko rukouksen voimaan.

Olivier valaisi polkuaan taskulampulla ja yritti lävistää pimeyden sen valokiilalla. Ympärillä kohosivat jyhkeät, harmaat puunrungot. Hän antoi valon kieppua sinne tänne löytääkseen kiemurtelevan ja kapean polun päähän keskellä myöhäiskesäistä metsää. Päästyään vihdoin polulle hän kiristi vauhtiaan. Ja vauhdin kiihtymisen myötä myös hänen pelkonsa kasvoi. Ja mitä enemmän pelotti sitä lujempaa hän juoksi kunnes kompastui uhkaavien sanojen kaikuessa yhä korvissaan.

Lopulta hän ehti metsän reunaan ja pysähtyi horjuen, nojasi kämmenet polviinsa ja huohotti raskaasti. Sitten hän oikaisi hitaasti selkensä ja katseli edessään avautuvaa laaksoa ja kylää.

Three Pines nukkui vielä, kuten se näytti tekevän yleensäkin. Rauhassa itsensä ja koko maailman kanssa. Tietämättömänä kaikesta siitä mitä sen ulkopuolella tapahtui. Tai sitten sen aavistaen, mutta säilyttäen kuitenkin mielenrauhansa. Muutamien talojen ikkunoista kajasti pehmeää valoa. Vanhojen rakennusten ikkunoissa oli häveliäästi verhot edessä. Syksyn ensimmäisten sadonkorjuutulien makea tuoksu leijui hänen nenäänsä.

Aivan keskellä tätä pientä quebeciläistä kylää seisoi kolme uljasta mäntyä kuin uskolliset vartiomiehet.

Olivier oli turvassa. Hän tunnusteli taskuaan.

Oliko se tallessa? Muodollisen pieni maksu viemisistä. Hän oli unohtanut sen kuitenkin mökkiin.

Häneltä pääsi kirous, jonka hän sinkosi suustaan taakseen jääneeseen metsään päin. Silmissä kangasti taas se salaperäinen pieni kangaspussi mökin nurkassa. Se jolla Erakko oli häntä jatkuvasti kiusoitellut, lupailut sitä hänelle ja nostanut jopa killumaan ihan hänen silmiensä alle. Mysteerimiehen mystinen salaisuus.

Olivieria väsytti. Häntä myös harmitti oma unohduksensa. Samoin Erakon härnääminen pussukalla, jonka salaisuuden hän olisi ansainnut saada tietoonsa jo aikoja sitten.

Hetken aikaa epäröityään hän käännähti kannoillaan ja sukelsi takaisin metsään, vaikka pelko alkoikin jäytää mieltä ja ruokkia hänen raivoaan. Hän käveli ensin ja säntäsi lopulta juoksuun samalla kun salaperäinen ääni takoi askeleille tahtia. Pakottaen hänet lisäämään vauhtiaan.

”Kaaos on tulossa, vanha veikko.”

2

”VASTAA SINÄ.”

Gabri veti peittoa korviinsa ja makasi hiljaa paikallaan. Mutta puhelin jatkoi soimistaan ja Olivier hänen vierellään makasi ympäröivästä maailmasta piittaamatta. Ikkunasta Gabri saattoi erottaa tihkusateen, joka sumensi lasiruudun ja sai märän sunnuntaiaamun tunkeutumaan myös makuuhuoneeseen. Peiton alla oli kuitenkin lämmintä ja viihtyisää eikä hänellä ollut aikomustakaan luopua tästä mukavuudesta.

Hän pukkasi Olivieria kylkeen. ”Herätys.”

Ei elettäkään. Vain tasaista kuorsausta.

”Tuli on irti!”

Ei tehonnut sekään.

”Ethel Merman!”

Ei inahdustakaan. Jumalan tähden, oliko mies kuollut?

Hän kumartui kumppaninsa ylle ja huomasi kuinka ohe-
neva hiuskuontalo laskeutui sekä tyynylle että kasvojen
peitoksi. Silmät pysyivät edelleen kiinni ja ilme oli levollinen.
Gabri nuuhkasi Olivierin ihoa. Tuoksu oli miehinen ja hie-
man hikinen. Pian he päätyisivät yhdessä suihkuun ja tuok-
suisivat molemmat sen jälkeen ihanasti suihkusaippualta.

Puhelin aloitti soittorumban uudelleen.

”Äitisi soittaa”, Gabri kuiskasi miehen korvaan.

”Mitä?”

”Vastaa puhelimeen. Se on äitisi.”

Olivier nousi sängyssä istualleen, yritti vaivalloisesti saada silmänsä auki ja näytti tihrusilmineen kuin olisi noussut maan päälle jostakin syvästä tunnelista. ”Äitikö? Mutta hänhän kuoli jo vuosia sitten.”

”Jos joku pystyy palaamaan kuolleista meitä kiusaamaan, niin juuri hän.”

”Sinä tässä viilaat minua linssiin.”

”Niinkö luulet? Vastaa nyt siihen puhelimeen.”

Olivier kurotti kätensä kumppaninsa muodostaman luonnollisen lihaesteen yli ja nappasi luurin käteensä.

”*Oui, allô?*”

Gabri pujottautui uudelleen peiton alle lämpimään ja huomasi vasta sitten pöytäkellon itsevalaisevasta näytöstä, että oli vasta 6.43 sunnuntaiamuna. Ja kaiken lisäksi Labour Dayn pitkä viikonloppu.

Kuka kumma voi soittaa näin merkilliseen aikaan?

Olivier kääntyi katsomaan Gabrin kasvoja samalla lailla kuin lentomatkestaja katselee lentoemäntää lähtökiihdytyksen aikana. Oliko kasvoissa huolta? Pelkoa kenties?

Tämä huomasi Olivierin ilmeen vaihtuvan huolestuneesta hieman ällistyneeksi ja sen jälkeen silmänräpäyksessä vaaleat kulmakarvat pudottautuivat alemmas samalla kun veri alkoi paeta miehen kasvoista.

Jumalauta, me taidetaan pudota, Gabri mietti mielessään.

”Mitä nyt on meneillään?” hän yskäisi.

Olivier ei saanut hetkeen sanottua mitään. Kuunteli vain. Mutta kasvot puhuivat sanatonta kieltään. Jokin oli nyt kerta kaikkiaan hullusti.

”Mitä on tapahtunut?” Gabri sihahti.

He riensivät poikki kylän keskuspuiston niin että sadetakkien liepeet lepattivat tuulessa. Myrna Landers jättimäisine sateenvarjoineen tuli heitä vastaan ja yhtä jalkaa kolmikko

kääntyi bistroa kohti. Oli vielä aamuhämärä ja koko maailma ympärillä oli yhtä märkä kuin harmaakin. Vaikka matka bistroon ei ollut pitkä, sen aikana hiukset ehtivät liimautua vasten päälakea ja vaatteet kastua likomäriksi. Kerrankin se ei hermostuttanut sen enempää Olivieria kuin Gabriakaan. Molemmat tekivät äkkijarrutuksen Myrna rinnallaan tiilisen rakennuksen ulkopuolella.

”Soitin jo poliisille. Arvelen, että tulevat kohta”, nainen kertoi.

”Oletko aivan varma asiasta?” Olivier tuijotti tätä ystävää ja naapurua, joka oli isokokoinen, pyöreä ja yhtä märkä kuin muutkin. Kirkkaankeltaiset kumisaappaat ja limenvihreä sadetakki täydentyivät vielä punaisella sateenvarjolla, jota käsi puristi kouristuksenomaisesti. Kokonaisuus muistutti räjähtänyttä rantapalloa. Nainen oli kuitenkin vakavampi kuin koskaan. Ja tietenkin hän oli asiastaan varma.

”Kävin sisällä ja tarkistin asian”, hän huomautti.

”Hitto vieköön”, Gabri kuiskasi. ”Kuka se on?”

”En tiedä.”

”Miten niin et tiedä?” Olivier ihmetteli. Sitten hän vilkaisi bistron kostuneesta ikkunalasista sisälle ja varjosti silmiään hoikalla kädellään, ettei heikko aamun sarastus olisi haitannut näkyvyyttä. Myrna piteli kirkkaanpunaista sateenvarjoaan suojana hänen päänsä päällä.

Olivierin hengitys huurrutti lasin mutta sitä ennen hän ehti nähdä sen, minkä Myrna oli jo nähnyt. Bistrossa oli joku, joka makasi kasvot ylöspäin vanhalla mäntylautaisella lattialla.

”Mitä siellä on?” Gabri kyseli kiemurrellen kurkistelemaan sisään kumppaninsa takaa.

Olivierin katse kertoi kuitenkin kaiken oleellisen. Gabri joutui keskittymään isoon mustaan naiseen vierellään.

”Onko hän kuollut?”

”Pahempaa.”

Mikä voi olla pahempaa kuin kuolema, tämä suurikokoinen mies jäi ihmettelemään.

Myrna oli kylässä lähin vastine lääkäriille. Hän oli toiminut Montrealissa psykologina kunnes liian monta surullista tarinaa ja liiallinen annos tervettä järkeä saivat hänet laittamaan pillit pussiin. Hän oli pakannut maallisen omaisuutensa autoon ja päättänyt ajella ilman päämäärää sinne tänne muutaman kuukauden ennen kuin asettuisi aloilleen, jonnekin. Minne tahansa missä kokisi viihtyvänsä.

Paikaksi valikoitui Montrealista tunnin matkan päässä oleva Three Pines, jonne hän pysähtyi nauttimaan *cafe au lait*in ja croissantin Olivierin bistrossa ja päätti saman tien jäädä. Hän purki kuorman autostaan, vuokrasi bistron vierestä tyhjän puotitilan sen yläpuolella sijaitsevine pikku asuntoineen ja avasi kylään käytettyjen kirjojen kaupan.

Asiakkaita riitti, ostamaan kirjoja tai vain juttelemaan. Kävijät jakoivat elämäntarinansa Myrnan kanssa. Jotkut puhuivat ulkomuistista, joidenkin tarinat olivat jo paperilla. Osan hän saattoi uskoa todella tapahtuneiksi, osa oli selkeästi sepitettä. Jokaisen tarinan hän kuunteli kunnioituksella vaikka ei kaikkiin uskonutkaan.

”Kai me voidaan mennä sisään varmistamaan, ettei kukaan liikuttele ruumista”, Olivier tuumi. ”Oletko kunnossa?”

Gabri oli hetkeksi sulkenut silmänsä, mutta avasi ne nyt uudelleen ja näytti päässeensä takaisin tasapainoon. ”Olen ihan ok, taisin vain saada lievän shokin. Ei ole varmaan kukaan ennestään tuttu?”

Myrna näki miehen kasvoilla samaa helpotusta, jota oli itse tuntenut, kun oli mennyt sisään ja törmännyt ruumiiseen. Ikävä tosiasia oli, että tuntematon ruumis oli paljon parempi kuin kuollut tuttava.

He livahtivat sisään bistroon ja pysyttelivät tiiviinä ryhmänä ikään kuin kuollut mies olisi voinut uhata heitä tai

kaapata jonkun heistä otteeseensa. Edettyään varovasti ruumiin viereen kaikki kolme kumartuivat vettä hiuksista ja nenänpäistä valuen katsomaan vainajan kulunutta vaatepartta ja tämän alle lattialle levinyttä lammikkoa. Lempeästi Myrna patisteli miehet syrjemmälle ruumiin ääreltä.

Perimmäisten kysymysten äärellä he tunsivat silti seisovansa, herättyään tuona sateisena viikonloppuaamuna ensin mukavasta sängystään, mukavassa kodissaan ja keskellä mukavaa elämäänsä, vain päätyäkseen yhtäkkiä roikkumaan kuilun reunalle.

Kun kolmikko käänsi selkensä ruumiille, sanoja ei tarvittu. Kaikki vain tuijottivat toisiaan silmät ymmyrkäisinä.

Bistrossa makasi kuollut mies.

Eikä vain kuollut vaan paljon pahempaa.

Poliisin saapumista odotellessa Gabri laittoi kolmikolle tulemaan pannullisen kahvia. Myrna etsiytyi ikkunapöytänsä riisuttuaan sitä ennen sadetakkinsa naulakkoon. Hänen silmänsä tähyilivät ikkunasta suttuista syyspäivää. Olivier viritti tulet kahteen takkaan hirsipaneloidun salin molempiin päihin. Toista takkaa hän kohenteli päättäväisin ottein niin että sai tulen loimussa lämmitellä ja kuivatella kostunutta vaateparttaan. Olo oli aivan turta eikä se ollut vain kylmän syytä.

Kun he olivat kumartuneet ruumiin ylle, Gabri oli mutisut: ”Piruparka.”

Myrna ja Olivier olivat vain nyökänneet. Kaikki olivat nähneet vanhahkon miehen nukkavieruissa vaatteissa ja tuijottamassa heitä näkemättömin silmin. Kasvot olivat kalpeat, katseeseen oli lukkiutunut hämmästyks ja suu oli hie-man raollaan.

Myrna oli huomionnut vainajan takaraivosta valuvan veren, joka sekoittui vesilammikkoon värjäten sen vaaleanpunaiseksi. Gabri nojautui varovasti uudelleen eteenpäin,

mutta Olivier seisoi paikoillaan liikkumattomana. Hänen liikkeitään ei kahlinnut vainajan takaraivossa näkyvä avomurtuma. Hänet olivat halvaannuttaneet paikalleen miehen kasvot.

”*Mon dieu*, Olivier. Tämä mies on murhattu. Jestas sentään.”

Olivier tuijotti edelleen vainajan silmiä.

”Kuka hän mahtaa olla?” Gabri kuiski.

Vainaja oli Erakko. Kuollut kuin kivi. Murhattu bistrossa.

”Paha sanoa”, Olivier kuittasi.

Rikoskomisario Armand Gamache sai puhelun juuri, kun hän oli vaimonsa Reine-Marien apuna siistimässä paikkoja sunnuntaibrunssin jäljiltä. Ruokailuhuoneessa heidän asunossaan Montrealin tasokkaassa Outremontin *quartierissa* kuuluivat yhä hänen tyttärensä Annien ja komisarion kakkosmiehen Jean Guy Beauvoirin äänet. Keskustelua ei käyty normaalilla äänellä, kuten ei yleensääkään, vaan kinastellen. Se oli melkeinpä tapana silloin kun Jean Guyn vaimo Enid ei ollut paikalla puskurina. Enid oli koulutuntien ennakkosuunnitteluun vedoten jättäytynyt pois brunssilta. Jean Guy ei toisaalta koskaan laistanut mahdollisuutta ilmaiseen ateriaan. Ei vaikka tiesi sillä olevan hintansa. Ja se hinta oli, kuten aina, Annie.

Se oli alkanut jo itse puristetun appelsiinimehun äärellä, jatkunut munakokkelin ja Brien parissa, edennyt tuoreiden hedelmien seuraan ja lopulta rydyttämään croissantteja ja niiden kanssa tarjolla olevaa makeaa *confitures*-lajitelmaa.

”Miten sinä voit puolustella tainnutusaseiden käyttöä?” olohuoneesta kuului Annien tinkimätön ääni.

”Olipa taas maittava brunssi. *Merci*, Reine-Marie”, kiitelteli David kantaessaan ruokapöydästä lautasia tiskialtaan viereen ja painaessaan kevyen pusun anoppinsa poskelle. Mies oli keskimittainen ja tummat, lyhyeksi leikatut hiukset

alkoivat jo osoittaa harvenemisen merkkejä. Kolmekymppi-
senä hän oli muutaman vuoden vaimoan Annieta vanhem-
pi, vaikka häntä olisi ajoittain voinut luulla vaimoan nu-
oremaksi. Miehen ominaispiirteistä tärkein oli Gamachen
mielestä tämän eloisuus. Ei ylitsevuotava, mutta sellainen,
joka kieli tämän elävän täyttää elämää. Komisario oli pitänyt
tästä miehestä ensi tapaamisesta saakka, josta oli jo viisi
vuotta. Annie oli esitellyt Davidin isälleen kuten aiemmatkin
aviomieskandidaatit, mutta poikkeuksena tyttären useim-
mista ammattitovereista eli lakimiehistä tämä ei ollut yrittä-
nyt leikkiä Gamachea machompaa urosta. Sellainen peli ei
kiinnostanut komisariota eikä tehnyt häneen vaikutusta.
Vaikutuksen teki sen sijaan Davidin käytös ensi tapaamisel-
la Armand ja Reine-Marie Gamachen kanssa. Mies hymyili
niin leveästi, että se oli täyttää koko huoneen ja laukaisi
yksinkertaisen tervehdyksen, ”*Bonjour*.”

Ero Annien muihin miestuttaviin oli selkeä. David ei ollut
akateeminen, ei urheilullinen eikä edes häkellyttävän komea.
Tuskin hänessä oli ainesta Quebecin seuraavaksi osavaltio-
pääministeriksi tai edes lakiasiaintoimistonsa pomoksi.

Ei, David oli vain avoin ja miellyttävä.

Annie oli mennyt Davidin kanssa naimisiin ja Armand
Gamache oli mielihyvin taluttanut tyttärensä alttarille,
Reine-Marien astellessa heidän ainoan tyttärensä toisella
puolella. Hänestä tämä mukava mies sopi hyvin tyttärelle
puolisoksi.

Armand Gamache tiesi myös sen, mitä tarkoitti vähem-
män mukava. Hänelle julmuus, epätoivo ja kauhu olivat
tuttuja asioita. Niiden joukossa ”mukava” oli lähes unohdet-
tu ja harvinainen ominaisuus.

”Olisiko mielestäsi parempi, jos yksinkertaisesti vain
ampuisimme epäiltyjä kovilla?” Beauvoirin ääni ruokailu-
huoneesta kailotti nyt kovempaan ja kärjekkäämpänä.

”Kiitos, David”, Reine-Marie naurahti ottaessaan tiskattavia vastaan. Gamache itse ojensi vävyilleen puhtaan tiskipyyhkeen ja yhdessä miehet hoitivat astioiden kuivaamisen sitä mukaa kun Reine-Marie niitä pesi.

”Mitä luulet”, David kääntyi rikoskomisarion puoleen, ”onko Habseilla mahdollisuus voittaa Stanley Cup tällä kaudella?” Tyypillinen mies miehelle -kysymys Montrealissa, jossa Canadiensin menestys oli yhteinen asia.

”Ei”, kuului Annien kiljaisu. ”Jospa opettelisitte pidättämään ihmisiä ilman, että heitä pahoinpidellään tai tapetaan. Olisi korkea aika käsitellä epäiltyjä vain epäiltyinä. Ei minään rikollisina epäsiikiöinä, joita voi hakata, tainnuttaa sähköllä tai ampua.”

”Uskon niin”, Gamache naurahti ja ojensi Davidille lautasen kuivattavaksi samalla kun poimi itse jo toisen. ”Pidän uudesta maalivahdista ja minusta myös hyökkäyspuoli on petrannut. Voi olla, että tästä tulee heille menestyksen vuosi.”

”Pakkiosasto on kuitenkin edelleen niiden heikko kohta vai mitä?” Reine-Marie puuttui puheeseen. ”Canadiens on aina keskittynyt liikaa hyökkäykseen.”

”Yrittäisit itse pidättää aseistetun murhaajan nätisti puhumalla. Sen tempun minäkin haluaisin nähdä. Sinä, sinä...” Beauvoirin vastahanka kuului keittiöön, jossa oikein odotettiin mitä tämän suusta kuuluisi seuraavaksi. Tämä kina oli tyypillistä kaikille brunseille, kaikille joulupäivällisille, kiitospäivän ja syntymäpäivien vietoille. Vain sanat saattoivat vähän vaihdella kerrasta toiseen. Jos ei kinattu tainnutusaseista niin päivähoidosta, kasvatuksesta tai ympäristöasioista. Jos Annie puolusti sinistä väriä niin Beauvoir kannatti oranssia. Näin oli ollut siitä asti, kun rikostarkastaja Beauvoir oli liittynyt Sûreté du Québecin murharyhmään ja Gamachen alaisuuteen kymmenkunta vuotta sitten. Hänestä oli samalla tullut tiimin ja myös perheen jäsen.

TAPPAVA TARINA AHNEUDESTA, MURHASTA JA ANTEEKSIANNOSTA

Syksy on jälleen saapunut kanadalaiseen Three Pinesin kylään. Eräänä aamuna kolean ilman lisäksi kyläläisille vilunväristyksiä aiheuttaa keskeltä kylän bistroa löytyvä ruumis, jota kukaan kyläläisistä ei vaikuta tuntevan.

Kun käy ilmi, että uhri on läheisessä metsässä vuosikausia asunut erakko, jolla on vaatimattomassa mökissään ollut mittaamattoman arvokkaita taideasteita, alkavat epäilyt kohdistua moneen eri suuntaan yhtä aikaa. Mistä mies oli saanut käsiinsä taideteoksia, joiden pitäisi olla Louvressa? Miten mies onnistui asumaan kylän lähistöllä vuosia ilman että kukaan kyläläisistä koskaan näki häntä? Miksi rikoksen tekijä jätti taideasteet paikoilleen? Ja mikä tärkeintä: kuka miehen murhasi ja miksi?

Louise Penny johdattaa dekkarisarjansa viidennessä osassa rikoskomisario Armand Gamachen totuuden perässä syvälle metsään, halki Pohjois-Amerikan mantereeseen ja takaisin Three Pinesin kylään. Pieni kylä joutuu kohtaamaan salaisuutensa ja varautumaan tyrmistyttäviin paljastuksiin ennen kuin tämä kertomus saavuttaa loppunsa.

